

Ioan Dumitru Apachiței

**Infrațiuni contra securității
naționale**

Editura
Stamangiu
2025

CUPRINS

PARTEA I. FUNDAMENTELE SECURITĂȚII NAȚIONALE	1
Capitolul I. Noțiuni și concepte privind securitatea națională	1
<i>Secțiunea 1. Cadrul de referință a noțiunii de securitate națională</i>	<i>1</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Cadrul definitoriu al securității naționale</i>	<i>6</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Obiectele de referință ale securității naționale</i>	<i>9</i>
<i>Secțiunea a 4-a. Limitele de referință ale securității naționale</i>	<i>11</i>
<i>Secțiunea a 5-a. Abordări conceptuale ale noțiunii de securitate</i>	<i>14</i>
Capitolul II. Sectoarele securității naționale. Interdependența sectoarelor	23
<i>Secțiunea 1. Aspecte terminologice</i>	<i>23</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Sectorul politic</i>	<i>25</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Sectorul societal</i>	<i>26</i>
<i>Secțiunea a 4-a. Sectorul economic</i>	<i>27</i>
<i>Secțiunea a 5-a. Sectorul de mediu</i>	<i>29</i>
<i>Secțiunea a 6-a. Sectorul militar</i>	<i>32</i>
<i>Secțiunea a 7-a. Sectorul cibernetic</i>	<i>33</i>
§1. Conceptul și limitele securității ciberneticice	34
§2. Strategii ale statelor membre U.E. privind securitatea cibernetică	46
Capitolul III. Elementele componente ale securității naționale	56
<i>Secțiunea 1. Noțiunea de componente ale securității naționale</i>	<i>56</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Apărarea națională</i>	<i>58</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Ordinea publică</i>	<i>65</i>
<i>Secțiunea a 4-a. Siguranța națională</i>	<i>69</i>

Capitolul IV. Perspective asupra strategiilor de securitate în raport de cadrul normativ	73
<i>Secțiunea 1. Cadrul de analiză a strategiilor ce privesc securitatea națională</i>	73
§1. Formarea strategiilor	73
§2. Cadrul definitoriu	76
§3. Despre rolul culturii strategice în elaborarea strategiilor de securitate	78
§4. Elemente privind perspectivele evolutive ale strategiilor de securitate. Incidența unor noi strategii	80
<i>Secțiunea a 2-a. Perspectiva internațională</i>	82
§1. Implicațiile Organizației Națiunilor Unite în materia securității naționale	82
§2. Implicațiile Organizației Tratatului Atlanticului de Nord în materia securității naționale	86
<i>Secțiunea a 3-a. Perspectiva europeană</i>	89
<i>Secțiunea a 4-a. Perspectiva națională</i>	95
§1. Strategiile privitoare la securitatea națională din perioada anterioară revizuirii Constituției	95
§2. Strategiile naționale privitoare la apărarea țării	102
Capitolul V. Cadrul normativ incident în materia securității naționale	115
<i>Secțiunea 1. Abordarea constituțională asupra securității naționale</i>	115
§1. Cadrul constituțional incident în materia securității naționale	115
1.1. Raportul între ordinea constituțională și securitatea națională	115
1.2. Implicațiile securității naționale în raport de sfera drepturilor și libertăților fundamentale	122
1.2.1. Aspecte generale privind drepturile și libertățile fundamentale	122
1.2.2. Incidența unor reglementări internaționale	127

§2. Implicațiile restrângerii exercițiului drepturilor și libertăților fundamentale în vederea protejării securității naționale _____	129
2.1. Sfera drepturilor și libertăților fundamentale susceptibile de a le fi restrânsă exercitarea _____	129
2.2. Condițiile necesare în vederea restrângerii exercițiului unor drepturi și libertăți fundamentale pe temei de securitate națională _____	135
2.2.1. Condiții de formă _____	135
2.2.2. Condiții de fond _____	142
2.2.2.1. Respectarea substanței drepturilor fundamentale _____	142
2.2.2.2. Respectarea principiului proporționalității _____	145
2.2.2.2.1. Aspecte generale _____	145
2.2.2.2.2. Caracterul adecvat _____	154
2.2.2.2.3. Caracterul necesar _____	156
2.2.2.2.4. Proporționalitatea în sens restrâns _____	158
2.2.2.3. Caracterul nediscriminatoriu _____	160
2.3. Restrângerea exercițiului drepturilor și libertăților fundamentale în ipoteza instituirii stărilor excepționale. Valențe ale conceptului de securitate națională în contextul stărilor excepționale _____	161
<i>Secțiunea a 2-a. Reglementarea securității naționale la nivel infraconstituțional. Legea nr. 51/1991 _____</i>	<i>172</i>
Capitolul VI. Cadrul instituțional și de control în materia securității naționale _____	182
<i>Secțiunea 1. Aspecte generale privitoare la arhitectura instituțională din domeniul securității naționale _____</i>	<i>182</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Consiliul Suprem de Apărare a Țării _____</i>	<i>184</i>
§1. Evoluția reglementării _____	184
§2. Natură juridică, structură și atribuții _____	186
§3. Forme de examinare și verificare a activității _____	191
<i>Secțiunea a 3-a. Serviciul Român de Informații _____</i>	<i>194</i>
§1. Evoluția reglementării _____	194
§2. Natură juridică, structură și atribuții _____	196

§3. Forme de control _____	199
<i>Secțiunea a 4-a. Serviciul de Informații Externe</i> _____	201
§1. Evoluția reglementării _____	201
§2. Natură juridică, structură și atribuții _____	203
§3. Forme de control _____	204
<i>Secțiunea a 5-a. Serviciul de Protecție și Pază</i> _____	206
§1. Evoluția reglementării _____	206
§2. Natură juridică, structură și atribuții _____	207
§3. Forme de control _____	209
<i>Secțiunea a 6-a. Serviciul de Telecomunicații Speciale</i> _____	209
§1. Evoluția reglementării _____	209
§2. Natura juridică, structură și atribuții _____	210
§3. Forme de control _____	211
<i>Secțiunea a 7-a. Structuri interne specializate</i> _____	212
§1. Natura juridică, structură și atribuții _____	212
§2. Forme de control _____	214

PARTEA A II-A. NORME PENALE PRIVIND SECURITATEA NAȚIONALĂ ÎN LEGISLAȚIILE STATELOR MEMBRE U.E. _____ 215

Capitolul I. Noțiuni preliminare _____ 215

Secțiunea 1. Terminologie și sistematizare _____ 215

Secțiunea a 2-a. Securitatea națională în sens restrâns _____ 217

Secțiunea a 3-a. Corespondența dintre obiectele de referință ale securității naționale și categoria subiecților pasivi din cadrul infrațiunilor contra securității naționale _____ 218

Secțiunea a 4-a. Limitele de incidență ale infrațiunilor contra securității naționale în raport de conceptul de securitate națională _____ 219

Capitolul II. Aspecte comparative în materia infrațiunilor privitoare la securitatea națională incidente la nivelul statelor membre ale Uniunii Europene _____ 221

Secțiunea 1. Cadrul de referință al legislațiilor penale europene cu privire la valorile sociale protejate _____ 221

Secțiunea a 2-a. Modalități de sistematizare a infrațiunilor care aduc atingere securității naționale/statului _____ 224

<i>Secțiunea a 3-a. Orizontul de proiecție al normelor de incriminare care privesc securitatea națională/statului</i>	228
---	-----

Capitolul III. Infracțiuni contra securității naționale *stricto sensu* 231

<i>Secțiunea 1. Trăsături comune ale infracțiunilor contra securității naționale prevăzute de Codul penal român</i>	231
---	-----

§1. Condiții preexistente ale infracțiunilor contra securității naționale	231
1.1. Obiectul juridic generic	231
1.2. Obiectul juridic special	231
1.2.1. Obiectul juridic special principal	231
1.2.2. Obiectul juridic special secundar	232
1.3. Obiectul material	232
1.4. Subiecții infracțiunii	233
§2. Conținutul constitutiv al infracțiunilor	234
2.1. Latura obiectivă a infracțiunilor contra securității naționale	234
2.2. Latura subiectivă infracțiunilor contra securității naționale	238
2.2.1. Vinovăția	238
2.2.2. Scopul și mobilul	238
§3. Fazele infracțiunilor contra securității naționale	239
3.1. Actele preparatorii	239
3.2. Tentativa	240
3.3. Consumarea și epuizarea	241
§4. Sancțiuni și cauze de reducere a pedepsei ori de nepedepsire	242
<i>Secțiunea a 2-a. Trădarea</i>	244
§1. Concept și evoluție	244
§2. Condiții preexistente ale infracțiunii	246
§3. Conținutul constitutiv al infracțiunii	249
§4. Forme, modalități și sancțiuni	255
§5. Elemente de drept comparat	258
5.1. Codul penal italian	258
5.2. Codul penal spaniol	260

<i>Secțiunea a 3-a. Trădarea prin transmiterea de informații</i>	
<i>secrete de stat</i>	262
§1. Concept și evoluție	262
§2. Condiții preexistente ale infracțiunii	264
§3. Conținutul constitutiv al infracțiunii	270
§4. Forme, modalități și sancțiuni	277
§5. Elemente de drept comparat	279
5.1. Codul penal italian	279
5.2. Codul penal spaniol	281
<i>Secțiunea a 4-a. Trădarea prin ajutarea inamicului</i>	284
§1. Concept și evoluție	284
§2. Condiții preexistente ale infracțiunii	285
§3. Conținutul constitutiv al infracțiunii	287
§4. Forme, modalități și sancțiuni	294
§5. Elemente de drept comparat	295
5.1. Codul penal italian	295
5.2. Codul penal spaniol	298
<i>Secțiunea a 5-a. Acțiuni împotriva ordinii constituționale</i>	300
§1. Concept și evoluție	300
§2. Condiții preexistente ale infracțiunii	300
§3. Conținutul constitutiv al infracțiunii	302
§4. Forme, modalități și sancțiuni	308
§5. Elemente de drept comparat	310
5.1. Codul penal italian	310
5.2. Codul penal spaniol	312
<i>Secțiunea a 6-a. Înalta trădare</i>	314
§1. Concept și evoluție	314
§2. Condiții preexistente ale infracțiunii	317
§3. Conținutul constitutiv al infracțiunii	322
§4. Forme, modalități și sancțiuni	326
§5. Elemente de drept comparat	328
5.1. Reglementarea înaltei trădări la nivel constituțional	328
5.2. Răspunderea penală a Președintelui Italiei pentru înaltă trădare	330

5.3. Răspunderea penală a Președintelui Croației pentru înaltă trădare _____	332
5.4. Răspunderea penală a Președintelui Finlandei pentru înaltă trădare _____	333
5.5. Răspunderea penală a Președintelui Portugaliei _____	334
<i>Secțiunea a 7-a. Acțiunile ostile contra statului</i> _____	337
§1. Concept și evoluție _____	337
§2. Condiții preexistente ale infracțiunii _____	339
§3. Conținutul constitutiv al infracțiunii _____	342
§4. Forme, modalități și sancțiuni _____	344
§5. Elemente de drept comparat _____	346
5.1. Codul penal italian _____	346
5.2. Codul penal spaniol _____	346
<i>Secțiunea a 8-a. Spionajul</i> _____	346
§1. Concept și evoluție _____	346
§2. Condiții preexistente ale infracțiunii _____	349
§3. Conținutul constitutiv al infracțiunii _____	352
§4. Forme, modalități și sancțiuni _____	354
§5. Elemente de drept comparat _____	355
5.1. Codul penal italian _____	355
5.2. Codul penal spaniol _____	355
<i>Secțiunea a 9-a. Atentatul care pune în pericol securitatea națională</i> _____	355
§1. Concept și evoluție _____	355
§2. Condiții preexistente ale infracțiunii _____	358
§3. Conținutul constitutiv al infracțiunii _____	360
§4. Forme, modalități și sancțiuni _____	363
§5. Elemente de drept comparat _____	364
5.1. Codul penal italian _____	364
<i>Secțiunea a 10-a. Atentatul contra unei colectivități</i> _____	366
§1. Concept și evoluție _____	366
§2. Condiții preexistente ale infracțiunii _____	367
§3. Conținutul constitutiv al infracțiunii _____	369
§4. Forme, modalități și sancțiuni _____	371
§5. Elemente de drept comparat _____	372
5.1. Codul penal francez _____	372

<i>Secțiunea a 11-a. Actele de diversiune</i>	373
§1. Concept și evoluție	373
§2. Condiții preexistente ale infracțiunii	375
§3. Conținutul constitutiv al infracțiunii	376
§4. Forme, modalități și sancțiuni	379
§5. Elemente de drept comparat	379
5.1. Codul penal francez	379
<i>Secțiunea a 12-a. Comunicarea de informații false</i>	381
§1. Concept și evoluție	381
§2. Condiții preexistente ale infracțiunii	382
§3. Conținutul constitutiv al infracțiunii	383
§4. Forme, modalități și sancțiuni	385
§5. Elemente de drept comparat	386
5.1. Codul penal francez	386
<i>Secțiunea a 13-a. Propaganda pentru război</i>	387
§1. Concept și evoluție	387
§2. Condiții preexistente ale infracțiunii	389
§3. Conținutul constitutiv al infracțiunii	390
§4. Forme, modalități și sancțiuni	391
<i>Secțiunea a 14-a. Compromiterea unor interese de stat</i>	393
§1. Concept și evoluție	393
§2. Condiții preexistente ale infracțiunii	394
§3. Conținutul constitutiv al infracțiunii	396
§4. Forme, modalități și sancțiuni	397
§5. Elemente de drept comparat	398
5.1. Codul penal italian	398
<i>Secțiunea a 15-a. Divulgarea secretului care periclitează securitatea națională</i>	400
§1. Concept și evoluție	400
§2. Condiții preexistente ale infracțiunii	401
§3. Conținutul constitutiv al infracțiunii	404
§4. Forme, modalități și sancțiuni	406
§5. Elemente de drept comparat	408
5.1. Codul penal italian	408
5.2. Codul penal spaniol	409

<i>Secțiunea a 16-a. Infrațiuni contra persoanelor care se bucură de protecție internațională</i>	412
§1. Concept și evoluție	412
§2. Condiții preexistente ale infracțiunii	413
§3. Conținutul constitutiv al infracțiunii	415
§4. Forme, modalități și sancțiuni	417
§5. Elemente de drept comparat	418
5.1. Codul penal italian	418
5.2. Codul penal spaniol	419
<i>Secțiunea a 17-a. Constituirea de structuri informative ilegale</i>	421
§1. Concept și evoluție	421
§2. Condiții preexistente ale infracțiunii	422
§3. Conținutul constitutiv al infracțiunii	424
§4. Forme, modalități și sancțiuni	428
§5. Elemente de drept comparat	429
<i>Secțiunea a 18-a. Nedenunțarea unor infracțiuni contra securității naționale</i>	430
§1. Concept și evoluție	430
§2. Condiții preexistente ale infracțiunii	432
§3. Conținutul constitutiv al infracțiunii	434
§4. Forme, modalități și sancțiuni	436
§5. Elemente de drept comparat	438
CONCLUZII ȘI PROPUNERI DE LEGE FERENDA	440
BIBLIOGRAFIE	449